624/01

Den 9. juli 2001 blev i sag nr. 54.666:

xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxx xxx xx
xxxx xxxxx x

mod

Codan Forsikring
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har personforsikring i Codan Forsikring, klager ved sin advokat over, at selskabet har påberåbt sig forældelse vedrørende et krav mod selskabet, som er opstået før 1/1 1998. Der blev foretaget anmeldelse til selskabet i 2000.

Den tegnede forsikring giver ret til ydelser ved en nedsættelse af erhvervsevnen med mindst 2/3.

Den 15/9 2000 anmeldte advokaten på vegne klageren krav på udbetaling af ydelser, idet klageren ved afgørelse af 7/8 2000 fra Det Sociale Nævn var blevet tilkendt førtidspension med virkning fra 1/11 1995. Det var advokatens opfattelse, at klageren ikke før afgørelsen af 7/8 2000 havde haft fornøden dokumentation for fremsættelse af sit krav.

I anmeldelsen af tab af erhvervsevne anførte klageren, at hun havde haft første fraværsdag fra sit arbejde som pædagog den 20/1 1994, og at hun havde været fuldt sygemeldt i en uafbrudt periode siden. Det fremgik endvidere af anmeldelsen, at klageren havde søgt førtidspension den 15/10 1995, at hun den 21/2 1995 (skal rettelig være 1996) var blevet bevilget forhøjet almindelig førtidspension med virkning fra den 1/1 1996, og at hun den 7/8 2000 var blevet bevilget mellemste førtidspension fra den 1/11 1995.

Selskabet indhentede pensionssagens akter, og af disse fremgår bl.a.: "**Århus Kommunehospital Reumatologisk Ambulatorium ...** 6.06.94 Ambulant: Amb. kontrol af pt. med degenerative forandringer sv.t. col. cervicalis og col. lumb. Pt. opfylder desuden kriterierne for fibromyalgi. Siden jan. måned har pt. oplevet en forværring i tilstande og har således været sygemeldt. Har gjort forsøg på at genoptage arbejdet men dette har været fuldstændig umuligt. Har i samråd med e.l. overvejet at søge pension. Har udtalte smerter og øvrige symptomer som er fuldt forenelige med fibromyalgi. Uden dette dog symptomer sv.t. degenerative forandringer i nakke og lænd. Umiddelbart virker det ikke realistisk at pt. skulle kunne vende tilbage til erhverv. Der er således lægelig opbakning til pensionsansøgning."

Af speciallægeerklæring dateret 3/11 1994 fra speciallæge i reumatologi T.I.H. fremgår bl.a.: "**Resume og konklusion.** Det drejer sig således om en nu 47-årig kvinde, som gennem de sidste 15 år i tiltagende grad generes af smerter fra bevægeapparatet. Det starter meget gradvist, forværres ganske langsomt, er i begyndelsen lokaliseret til muskler og led, mest fingre, ledsages af ømhedsfølelse i huden. Har igennem mange år været generet af hovedpine, som forværres igennem det sidste par år og ledsages af svimmelhed. For et par år siden gik det rent galt, og pt. begyndte at tabe ting ud af hænderne. Almensymptomer i form af forstyrret nattesøvn og morgenstartbesvær er også tiltaget gennem de sidste par år. Har i forløbet gået meget til fysioterapi med kort temporær effekt, har brugt ferier og afspadsering på at rekreere sig. Trods reduceret arbejdstid 33 timer fra 1989 og 30 timer fra 1990 er der fortsat forværring. Ved den objektive undersøgelse er der fundet moderat bevægeindskrænkning i nederste del af halshvirvelsøjlen såvel som i nederste del af ryghvirvelsøjlen. Der er myogene forandringer i nakkeskulderåg og lænderyg, og pt. opfylder de internationale klassifikationskriterier for fibromyalgi. Der er således sammenhæng mellem pt.s gener og de fundne forandringer, har nu været sygemeldt og aflastet siden januar 94, og der er ikke indtrådt nogen væsentlig remission. Pga. det langvarige forløb må man betegne tilstanden som værende stationær, og pt.s erhvervsevne må for praktiske formål betegnes som betydeligt nedsat, efter undertegnedes skøn andragende over 2/3. Pga. pt.s erhvervsfunktion gennem årene, forsøg på 'revalidering til egen arbejdsplads' er det nok tvivlsomt, om pt.s er-

hvervsevne, i væsentlig grad, vil kunne ændres ved revalideringsmæssige foranstaltninger."

Speciallæge H.L. foretog den 9/4 1996 en forvaltningsmedicinsk gennemgang af pensionssagen, og i hans erklæring af 9/4 1996 fremgår bl.a.: "Forvaltningsmedicinsk konklusion: Ud fra lovens helbredskriterium, men også efter Ankestyrelsens praksis findes i denne sag utvivlsomt grundlag for helbredspension med den vurdering, at erhvervsevnen er betydelig nedsat og nærmer sig at være ophævet. Der er tale om et svært belastningssyndrom, der er kompliceret jfr. de mange deldiagnoser. Således heller ikke uforeneligt med praksis i DSA er der belæg for en højere pensionsgrad end § 14, 2.1."

I speciallægeerklæring dateret 21/11 1998 fra F.J. fremgår bl.a.: "**Konklusion:** På basis af ovenstående mener jeg derfor, at man kan konkludere, at skadelidtes erhvervsevne i ethvert erhverv er reduceret med mere end 2/3 del, hvorfor hun er berettiget til mellemste helbredsbetinget førtidspension, da tilstanden er varig og da der ikke er revalideringsmuligheder."

Selskabet finder, at ethvert krav opstået før den 1/1 1998 må anses for forældet.

I klageskrivelsen af 30/11 2000 til nævnet har advokaten bl.a. anført: "Jeg skal hermed på vegne min klient påklage Codans afvisning af min klients krav om udbetaling af ydelser med tilbagevirkende kraft i henhold til nærværende personforsikring, herunder særligt, at Codan Forsikring har påberåbt sig forældelse, jfr. vedlagte skrivelser af 25. september samt af 25. oktober 2000 fra Codan til undertegne. Det kan oplyses, at Codan Forsikring er i færd med at undersøge, hvorvidt selskabet vil meddele præmiefritagelse samt udbetale invaliderente med virkning fra anmeldelsestidspunktet. Dette spørgsmål er således ikke omfattet af nærværende klageskrivelse. Tvisten vedrører således indtil videre alene spørgsmålet om, hvorvidt min klient har krav på udbetaling af invaliderente med tilbagevirkende kraft fra den 1. november 1995. Efter min opfattelse har min klient krav på udbetaling af invaliderente med tilbagevirkende kraft fra 1. november 1995, og Codans indsigelser om forældelse bestrides således. Særligt under henvisning til at min klient ikke har haft mulighed for at fremsætte kravet før min klient modtog pensionsafgørelsen af 7. august 2000 fra Det Sociale Nævn."

I selskabets skrivelse af 24/1 2001 til nævnet hedder det bl.a.: "Codan meddelte ved brev af 23. november 2000, at selskabet ikke har frafaldet kravet om forældelse. ... Advokaten anfører i klageskrivelsen som tidligere, at forsikrede ikke har haft mulighed for at fremsætte sit krav, før hun modtog pensionsafgørelsen af 7. august 2000 fra Det Sociale Nævn i Århus Statsamt. Codan har gennemgået sagen og finder fortsat, at i hvert fald ethvert krav opstået før den 1. januar 1998 må anses for forældet.

Det fremgår af forsikringsaftaleloven § 29: *Krav, der er grundede i forsikringsaftalen, forældes 2 år efter udgangen af det kalenderår, i hvilket fordringshaveren fik kundskab om kravet og om, at det er forfaldet, og i alt fald 5 år efter kravets forfaldstid. I øvrigt finder reglerne i lov nr. 2 74 af 22. december 1908 §§ 1-3 anvendelse.*

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 5: *Ved forsikredes invaliditet opnås den aftalte dækning i henhold til Codan Livs regulativ for præmiefritagelse og invalideydelser.*

Det fremgår af Codan Livs regulativ for præmiefritagelse og invalideydelser § 1: *Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.*

Af samme regulativs § 2 fremgår det: *Anmeldelse af invaliditet sker på en særlig blanket, der fås ved henvendelse til selskabet. Blanketten udfyldes af forsikrede og den behandlende læge.*

Det fremgår endvidere af § 4: *Præmiefritagelse respektive udbetaling af invaliderente får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder ... Selskabet kan gøre ret til fortsat præmiefritagelse respektive fortsat udbetaling af invaliderente betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig invalidepension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder. Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for ydelserne ikke er til stede, genoptages præmiebetalingen, og en påbegyndt udbetaling af invaliderente ophører.*

Det fremgår ingen steder, at det skulle være en betingelse for at få ret til udbetaling af invaliderenter eller ret til præmiefritagelse, at man er tilkendt mellemste førtidspension. Tværtimod fremgår det af § 4 i regulativet for præmiefritagelse og invalideydelser, at præmiefritagelse og udbetaling af invalideydelser får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder. Codan finder endvidere anledning til

at understrege, at det af ordlyden i § 4 fremgår, at selskabet kan gøre ret til fortsat præmiefritagelse og udbetaling af ydelse betinget af tilkendelse af mellemste førtidspension. Denne bestemmelses anvendelse forudsætter således, at der forud for tilkendelse af førtidspension kan være ret til præmiefritagelse og udbetaling af ydelse. Betingelserne i Codan Livs regulativ for præmiefritagelse og invalideydelser lægger således op til, at der straks foretages anmeldelse af invaliditet. Med henvisning til sagens faktiske oplysninger skal Codan gøre gældende, at forsikrede har været vidende om, og selv har søgt at dokumentere, at hendes erhvervsevne har været nedsat med mindst 2/3, i hvert fald siden den 9. april 1996. ... Codan skal således gøre gældende, at forsikrede qua sygemeldingen selv har været bekendt med, at hun har haft et krav, siden den dag sygemeldingen fandt sted, subsidiært siden i hvert fald den 9. april 1996, hvor speciallæge H.L. finder forsikrede berettiget til en højere pension end mellemste førtidspension (§ 14, stk. 2, nr. 1). Opmærksomheden henledes også på, at speciallæge T.I.H. allerede ved sin erklæring af 3. november 1994 konkluderede, at forsikredes erhvervsevne efter hans vurdering var nedsat med mere end 2/3."

Selskabet har over for nævnet henvist til og citeret fra sagens forskellige lægelige akter.

Advokaten har hertil i skrivelse af 8/2 2001 til nævnet bemærket: "I henhold til sædvanlig praksis betinger Codan sædvanligvis udbetaling af invaliderente af tilkendelse af mellemste førtidspension. Den fakultative betingelse desangående er således en betingelse, som Codan samt øvrige forsikringsselskaber påberåber sig, jfr. sædvanlig praksis. I den forbindelse henvises der til adskillige afgørelser, som har verseret ved Ankenævnet for Forsikring, hvoraf det fremgår, at selskaberne altid påberåber sig tilkendelse af offentlig invalidepension i de tilfælde, hvor betingelserne alene indeholder en bestemmelse om, at selskabet 'kan' gøre ret til udbetaling betinget heraf. Det fastholdes således, at min klients krav først forfaldt på det tidspunkt, hvor min klient fik meddelelse om, at pensionsmyndighederne nu vurderede min klients erhvervsevne nedsat med 2/3 med tilbagevirkende kraft."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: **CODAN LIV'S REGULATIV FOR PRÆMIEFRITAGELSE OG INVALIDEYDELSER (invaliderenter og invalideforsikrings-**

summer) 1. Definition af invaliditet. Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn. **§ 2. Anmeldelse af invaliditet** Anmeldelse af invaliditet sker på en særlig blanket, der fås ved henlevelse til selskabet. Blanketten udfyldes af forsikrede og den behandlende læge. **§ 3. Dokumentation** Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder. Selskabet kan forlange de oplysninger, det anser for nødvendige til bedømmelse heraf. **§ 4. Præmiefritagelse respektive invaliderenters ikrafttræden og ophør** Præmiefritagelse respektive udbetaling af invaliderente får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder. ... Selskabet kan gøre ret til fortsat præmiefritagelse respektive fortsat udbetaling af invaliderente betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig invalidepension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder. Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for ydelserne ikke er til stede, genoptages præmiebetalingen og en påbegyndt udbetaling af invaliderente ophører."

Nævnet udtaler:

Klageren blev sygemeldt i 1994, og i november 1994 blev hendes erhvervsevne anslået til at være nedsat med over 2/3, hvilket siden blev støttet af speciallæge H.L.'s erklæring af 9/4 1996. Klageren blev i 1996 tilkendt forhøjet almindelig førtidspension, hvilken afgørelse blev anket af klageren. Klageren har således - i hvert fald i 1996 - været af den overbevisning, at hendes erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad, og

nævnet må på dette grundlag erklære sig enig med selskabet i, at et eventuelt krav mod selskabet således forfaldt i 1996 og var forældet med udgangen af 1998.

Af forsikringsbetingelserne fremgår, at der opnås ret til ydelser, når forsikringstagerens erhvervsevne skønnes nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Dette skøn må i første omgang være forsikringstagerens.

Den omstændighed, at en forsikringstager søger at overbevise de sociale myndigheder om nedsættelsen af erhvervsevnen, er for så vidt selskabet uvedkommende - også dersom selskabet benytter sig af sin vilkårshjemlede ret til at stille krav om tilkendelse af førtidspension - og en anfægtelse af den erhvervsevnetabsvurdering, som bliver fastslået under en offentlig pensionssag, bør i givet fald ske under en retssag mod de offentlige pensionsmyndigheder.

Nævnet kan på denne baggrund ikke kritisere, at selskabet anser krav på ydelser for perioden før 1/1 1998 for forældet ved anmeldelsen til selskabet i 2000, jf. forsikringsaftalelovens § 29.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand